

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

ДИРЕКЦИЯ „ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ И ОБРАЗОВАТЕЛНО СЪДЪРЖАНИЕ”

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ

„ГОРСКИ МНОГОБОЙ”

учебна 2011/2012 година

ОРГАНИЗАТОР: Министерство на образованието, младежта и науката (МОМН)

ПАРТНЬОРИ:

- **ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ**

ФАКУЛТЕТ ГОРСКО СТОПАНСТВО

■

STIHL®

Husqvarna

I. ЦЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

- повишаване нивото на професионална подготовка, знания и умения на учениците от професионалните гимназии по горско стопанство;
- създаване на трайни професионални навици;
- осъществяване на междуучилищно сътрудничество и съревнование;
- формиране на състезателен дух и спортни навици.

Място на провеждане: Професионална гимназия по дървообработване и строителство „Цар Иван Асен II” , гр. Хасково

За контакт: гр. Хасково, обл. Хасково, ул. „Пловдивска” № 37
тел./факс 038/ 66 38 97; 038/66 51 34; GSM: 0887/545 801; e-mail: pgds_hask@abv.bg

Директор Александър Батимов

Дата на провеждане: 10 - 12 май 2012 г.

II. УЧАСТНИЦИ В СЪСТЕЗАНИЕТО

1. Отбори, включващи по 3-ма ученици от професионалните гимназии.
2. Ръководители на отборите.
3. Директори на професионалните гимназии – по желание.
4. Комисии за оценка, състоящи се от трима членове (представители на ВЛТУ, ДАГ, ДДС, ДЛ).

Предварителна заявка за участие - до **31.01.2012 г.** на тел. 02/9217 425

e-mail: m.gateva@mon.bg и на посочения адрес на училището-домакин.

Заявката трябва да съдържа точен адрес, телефони за контакти, електронна поща, лице за контакт; участници – трите имена, ЕГН и пол на учениците, на ръководителя на отбора и на директора на училището (ако присъства на състезанието) за осигуряване на резервация за ношувки и личен пропуск.

III. ЕТАПИ И СЪСТЕЗАТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

Първият етап на състезанието се състои в пробягване на маршрут с дължина 2300 м по пресечен терен, като по него ще бъдат включени пунктове по отделните дисциплини:

- **I пункт: Разпознаване на гъби, насекомни вредители и повреди от тях, следи от птици и бозайници;**
- **II пункт: Разпознаване на дървесни видове по клонки, семена и проби;**
- **III пункт: Спортен риболов;**
- **IV пункт: Садене на фиданки;**
- **V пункт: Стрелба по летящи панички.**

Резултатите ще бъдат отчитани по време от старта до финала плюс наказателни минути за грешки при всяка дисциплина.

Вторият етап на състезанието включва:

- **I пункт: Поваляне, окастряне, разкрояване и кубирање на иглолистно дърво;**
- **II пункт: Подготовка на бензиномоторния верижен трион за работа;**
- **III пункт: Прецизно рязане на шайби.**

Резултатите ще бъдат отчитани за прецизност, качество и спазване на техника на безопасност при изпълнение на операциите.

За всяка дисциплина пробно е разработен регламент на състезанието.

Участниците трябва да са навършили 18 години и да се обучават по специалностите „Горско стопанство и дърводобив” и „Горско и ловно стопанство”.

ПЪРВИ ЕТАП

РЕГЛАМЕНТ ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ НА ГЪБИ, НАСЕКОМНИ ВРЕДИТЕЛИ И ПОВРЕДИ ОТ ТЯХ, СЛЕДИ ОТ ПТИЦИ И БОЗАЙНИЦИ

На подходящо място по маршрута на състезанието се извършва разпознаване на следните видове:

- **ГЪБИ, НАСЕКОМНИ ВРЕДИТЕЛИ И ПОВРЕДИ ОТ ТЯХ**

Гъби: 1. истинска праханова гъба, 2. лъжлива праханова гъба, 3. окрайчена гъба, 4. стъблен рак по бука, 5. самодивска метла, 6. трахеомикоза по бряста, 7. черни петна по листата на явора, 8. брашнеста мана.

Насекомни вредители: 1. майски бръмбар, 2. юлски бръмбар, 3. гъботворка, 4. пръстенотворка, 5. зелена дъбова листоврътка, 6. тополов листояд, 7. голямо борово слонче, 8. малко борово слонче, 9. голям дъбов сечко, 10. голям боров сечко, 11. ръждива борова листна оса, 12. малка борова листна оса.

Повреди от: 1. жълъдов хоботник, 2. жълъдов семеяд, 3. смърчов семеяд, 4. зелена дъбова листоврътка, 5. брезов цигарджия, 6. тополов цигарджия, 7. зимна летораслозавивачка, 8. дъбов беловинояд, 9. типограф, 10. голям боров ликояд, 11. буков скоклю, 12. гъботворка.

- **СЛЕДИ ОТ ДИВЕЧ:** 1. благороден елен, 2. елен лопатар, 3. сърна, 4. дива свиня, 5. заек, 6. вълк, 7. чакал, 8. лисица, 9. муфлон, 10. глухар, 11. фазан, 12. яребица, 13. златка.

На техническата конференция комисията ще определи броя и видовете за разпознаване от горепосочените, като образците ще бъдат в естествен вид, дири от дивеч. Експонатите за разпознаване ще бъдат посочени с *български и латински наименования*.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Изпълнение: При пристигане на пункта за разпознаване на гъби, насекомни вредители, повреди от тях и следи и дири от дивеч състезателят трябва веднага да вземе състезателен картон с неговия номер и да записва в него видовете, които трябва да разпознае, на *български и латински език*. *За всеки непознат вид се налагат по 5 наказателни минути, а за всеки вид, записан само на български, се налагат по 3 наказателни минути. За правилно изписано латинско наименование се приема записването с до три правописни грешки. Времето за разпознаване е 10 минути.*

Състезателен картон - приложение № 1.

РЕГЛАМЕНТ ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ НА ДЪРВЕСНИ ВИДОВЕ ПО КЛОНКИ, СЕМЕНА И ПРОБИ

На подходящо място по маршрута на състезанието се извършва разпознаване на дървесни видове по клонки, семена и проби. Всеки състезател от отбора извършва разпознаване на следните дървесни видове по:

- **КЛОНКИ С ЛИСТА**

Иглолистни: 1. бял бор, 2. черен бор, 3. обикновен смърч, 4. обикновена ела, 5. зелена дугласка, 6. европейска лиственица, 7. клек, 8. веймутов бор.

Широколистни: 1. обикновен бук, 2. обикновен габър, 3. обикновен явор, 4. обикновен ясен, 5. летен дъб, 6. зимен дъб, 7. цер, 8. благун, 9. дребнолистна липа, 10. сребролистна

липа, 11. гледичия, 12. полски бряст, 13. планински бряст, 14. черна елша, 15. бяла акация, 16. трепетлика, 17. източен чинар, 18. шестил, 19. обикновен орех, 20. обикновена леска.

• СЕМЕНА

Иглолистни: 1. бял бор, 2. черен бор, 3. обикновен смърч, 4. обикновена ела, 5. зелена дугласка, 6. европейска лиственница, 7. бяла мура, 8. клек.

Широколистни: 1. обикновен бук, 2. обикновен габър, 3. обикновен явор, 4. обикновен ясен, 5. летен дъб, 6. зимен дъб, 7. цер, 8. благуи, 9. дребнолистна липа, 10. сребролистна липа, 11. полски бряст, 12. бяла акация, 13. черна елша, 14. източен чинар, 15. шестил, 16. бяла бреза.

• ПРОБИ

Иглолистни: 1. бял бор, 2. черен бор, 3. обикновен смърч, 4. обикновена ела, 5. зелена дугласка, 6. европейска лиственница, 7. веймутов бор, 8. бяла мура.

Широколистни: 1. обикновен бук, 2. цер, 3. обикновен ясен, 4. обикновен явор, 5. дребнолистна липа, 6. бяла акация, 7. черна елша, 8. обикновен габър.

На техническата конференция комисията ще определи броя и видовете за разпознаване от горепосочените, като образците ще бъдат в естествен вид, хербарийни материали, дървесни проби с кора и семена. Всички експонати ще бъдат записвани с българските и латинските наименования.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Изпълнение: При пристигане на подходящото място по маршрута на състезанието за разпознаване на дървесни видове по клонки, семена и проби състезателят трябва веднага да вземе състезателния картон с неговия номер и в него да запише наименованията на видовете, които трябва да разпознае на **български и латински език. За всеки непознат вид се налагат по 5 наказателни минути, а за всеки вид, записан само на български, се налагат по 3 наказателни минути. За правилно изписано латинско наименование се приема записването с до три правописни грешки. Времето за разпознаване е 10 минути.** Състезателен картон - приложение № 2.

РЕГЛАМЕНТ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА СПОРТЕН РИБОЛОВ

Състезанието се провежда на предварително подготвено място по трасето. Всеки състезател използва собствена въдица, не по-дълга от 3 м. Състезателят застава на стартова позиция. С помощта на въдицата той замята тежест от 20 г, като се стреми да улучи центъра. Правят се три опита. Мишената се състои от 3 кръга с диаметри 1 м, 3 м и 5 м. Кръговете са очертани на терена с цветен пясък. Стартовата позиция е на разстояние 15 метра.

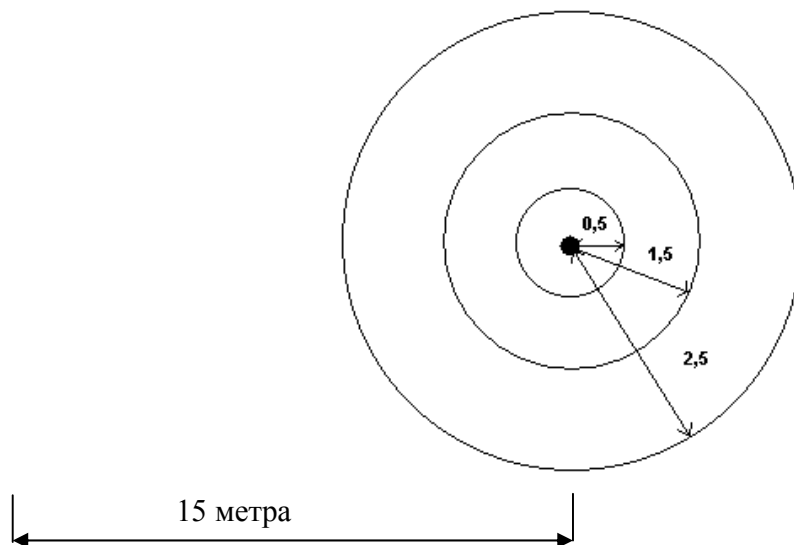
СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Изпълнение: При пристигане на подходящото място по маршрута на състезанието за спортен риболов състезателят застава на стартова позиция, взема въдицата и извършва трите замятания.

При попадане на тежестта в:

- най-малкия кръг – 0 наказателни минути;
- средния кръг – 1 наказателна минута;
- голям кръг – 2 наказателни минути;
- извън големия кръг – 5 наказателни минути.

Време за изпълнение 5 минути. Състезателен картон – приложение № 3.

РЕГЛАМЕНТ ЗА САДЕНЕ НА ФИДАНКИ

На подходящо място по трасето се извършва засаждане на иглолистни фиданки от черен бор. Площта предварително е обработена. Всеки състезател от отбора извършва залесяване на 1 брой иглолистна фиданка.

С подобрения меч на Колесов се отваря цепнатина, широка 10-16 см и дълбока до 35 см.

Фиданката се поставя в цепнатината на дълбочина от 1 до 4 см над кореновата шийка и с помощта на дървено колче корените леко се разполагат и се засипват с почва. След това се изтегля на желаната височина, за да не се подгъне централният ѝ корен, цепнатината се запълва постепенно с останалата пръст, която се притъпква добре около фиданката с помощта на садилното колче, чиято коренова шийка да остане на 2 до 3 см под нивото на почвата.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Изпълнение: След заставане на стартова позиция състезателят е длъжен:

- да вземе подобрения меч на Колесов;
- да отвори необходимата цепнатина;
- да вземе фиданката от садилното сандъче и да я постави в цепнатината;
- да разположи коренчетата и кореновата шийка;
- да притъпква неколккратно фиданката с помощта на садилното колче.

За всяка неправилно изпълнена операция по залесяването на фиданката на състезателя се налагат по 5 наказателни минути. Времето за изпълнение е 5 минути. Състезателен картон – приложение № 4.

РЕГЛАМЕНТ ЗА ЛОВНА СТРЕЛБА ПО ПАНИЧКИ

Състезанието се провежда на предварително подготвено за целта стрелбище. Стрелбата се извършва на принципа „Трап“ с гладкоцевна пушка 12 калибър. Всеки състезател ползва лична пушка по време на състезанието. Стрелбата се извършва чрез прикладване на пушката, след като стрелецът види излетялата паничка. Пушката до появата на паничката се държи на хълбока.

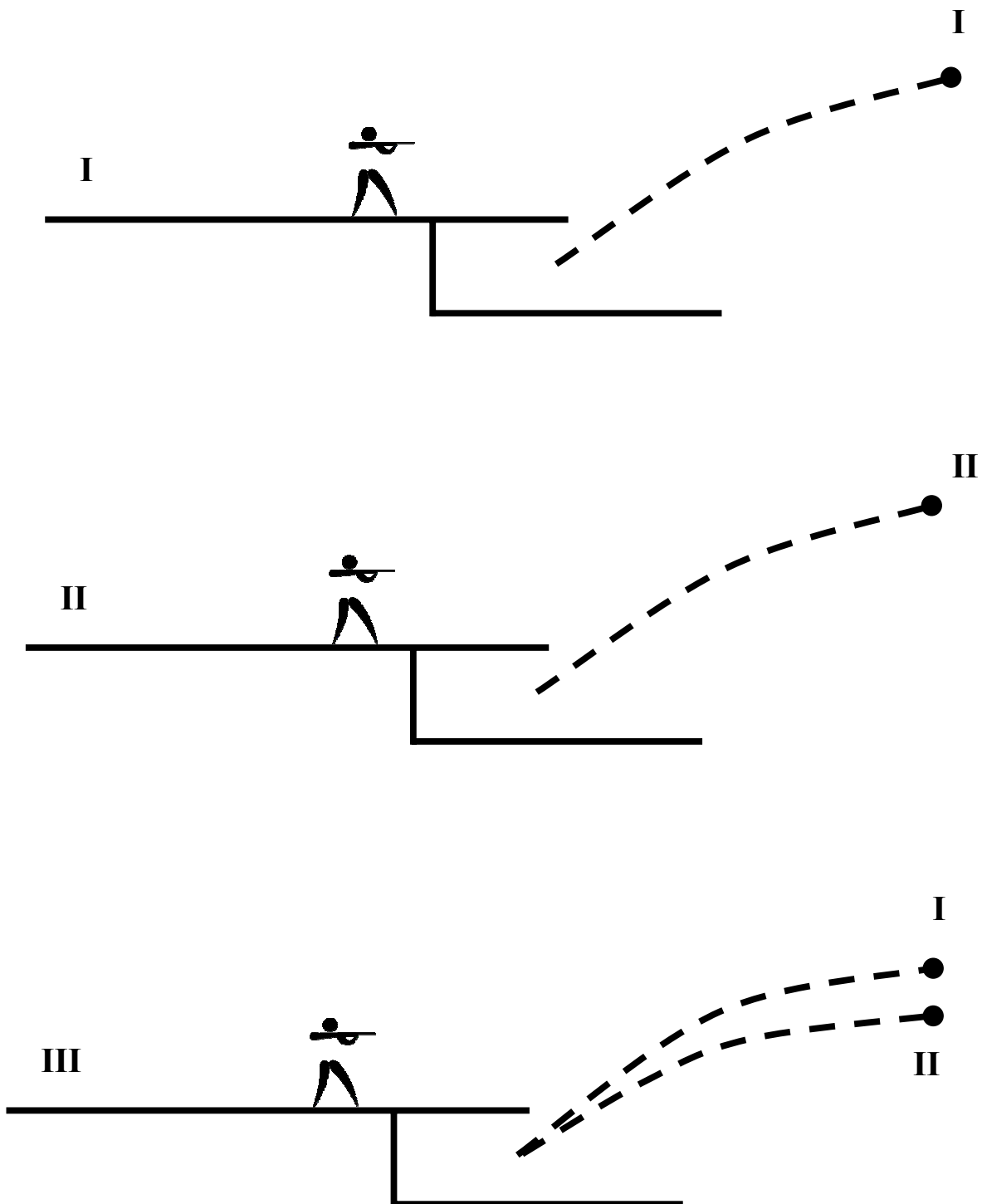
Стрелбата се провежда след подаване на сигнал от състезателя. Стрелбата се провежда в една серия. На стрелковото място се произвеждат 4 изстрела – два единични патрона и един

дубъл. Полетът на паничката има постоянно направление. Бункерът, от който се подават паничките, е под нивото на терена.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Изпълнение: Състезателят пристига на огневия рубеж. Ловното оръжие предварително е поставено на определен станок. Взема пушката и зарежда с 2 броя патрони. При подаване на команда „Дай” стреля последователно по двете единични панички. След това зарежда нови два патрона, за да стреля и по дубъла.

За всяка неулучена паничка и за неспазване правилата за техническа безопасност се присъждат по 3 наказателни минути. Състезателен картон – приложение № 5.

ВТОРИ ЕТАП

РЕГЛАМЕНТ ЗА ПОВАЛЯНЕ, КАСТРЕНЕ И РАЗКРОЙВАНЕ НА ДЪРВО

Тази дисциплина се изпълнява отделно, през втория етап от състезанието. За поваляне, кастрене и разкрояване на дървото се използват бензиномоторен верижен трион и спомагателни инструменти по избор – лост за поваляне, клинове, брадви, рулетка, клупи и др. Времето на отбора в тази дисциплина се определя от сбора на времената с наказателните минути на всички състезатели от отбора. Дърветата, предназначени за поваляне, са с диаметър 25-40 см, номерирани са и са на брой, равен на броя на отборите участници.

Номерът на отбора, който е изтеглен на техническата конференция, е и номер на дървото за поваляне.

Отборът преминава в работната зона на сечището и носи със себе си бензиномоторния верижен трион и спомагателните инструменти. Съдията посочва на състезателите дървото, което подлежи на поваляне. Преди отсичането на дървото се извършва подготовка на работното място, след което състезателят определя посоката на поваляне. Забива жалона на разстояние 10-15 м в посоката на поваляне.

Първият състезател е длъжен да повали дървото в точно избраната посока към жалона, качествено да извърши засичането и отсичането на дървото, да не допуска увреждане на стъблото и да не нарушава техническата безопасност.

След поваляне на дървото вторият състезател пристъпва към кастрене на клоните, като спазва необходимите изисквания на технологията за кастрене и техническа безопасност.

След окастрянето третият състезател пристъпва към изравняване на отреза, последователно оразмеряване и разкрояване на подходящи сортименти съгласно БДС и кубирание на сортиментите.

Всичките операции по поваляне, кастрене и разкрояване на дървото се извършват за контролно време от **25 минути**, като за всяка минута над контролното време се отчитат наказателни минути.

Отчитането на контролното време се започва при сигнал, даден от съдията, и завършва след кубирането при подаване на сигнал с ръка от състезателя. Състезателен картон – приложение № 6.

ОЦЕНКА НА ПОВАЛЯНЕТО

1. Спазване посоката на повалянето. Измерването се извършва от осовата линия на дървото до жалона.

- отклонение от 0 до 0,5 м – 0 наказателни минути;
- отклонение от 0,51 до 1,0 м – 1 наказателна минута;
- отклонение от 1,01 до 1,50 м – 2 наказателни минути;
- отклонение от 1,51 до 2,0 м – 3 наказателни минути;
- отклонение от 2,01 до 2,50 м – 4 наказателни минути;
- отклонение над 2,50 м – 5 наказателни минути.

2. Допуснати грешки при повалянето:

- за много висок пън – 5 наказателни минути;
- за неспамена дълбочина на засека - 5 наказателни минути;
- за неспамен ъгъл на засека - 3 наказателни минути;

- за неспазена дълбочина на основния ряз - 5 наказателни минути;
- за неспазена ширина на предпазната ивица - 5 наказателни минути;
- за неправилна форма на предпазната ивица (при получаване на триъгълна форма на ивицата откъм основния ряз) - 3 наказателни минути;
- за неправилно срещане на рязовете в дъното на засека - 3 наказателни минути;
- за разцепено дърво - 5 наказателни минути;
- за непочистени коренови нарасти - 3 наказателни минути;
- за непочистена работна площадка - 5 наказателни минути;
- за работа без някой от елементите на личните предпазни средства - 5 наказателни минути;
- неспазване правилата по техническа безопасност – 5 наказателни минути.

Съдийската комисия може да прекрати тази дисциплина в момент на опасност от нещастен случай. Ако заплахата е настъпила по вина на състезателя, съдийската комисия отсъжда 30 наказателни минути.

3. Кастрене на клоните:

- за неправилно пускане в движение на бензиномоторния верижен трион – 2 наказателни минути;
- за движение с работеща верига и неизползване на спирачката – 2 наказателни минути;
- избор на метод за кастрене – 3 наказателни минути;
- за неспазване на технологията на кастрене при избрания метод на кастрене – 5 наказателни минути;
- за стъпване върху дървото – 2 наказателни минути;
- за всяка неотрязана клонка или чеп – по 1 наказателна минута;
- за останали чепове на височина над 1 см – 1 наказателна минута;
- за нараняване на дървото на дълбочина повече от 10 мм – 1 наказателна минута;
- за неспазване на техника на безопасност при кастрене – 3 наказателни минути.

Измерването на височината на чеповете и дълбочината на нараняване става с помощта на прибор за точно измерване.

4. Разкрояване и кубирание:

- за неправилно избрани сортименти – 5 наказателни минути;
- за неизравнен отрез – 3 наказателни минути;
- за неспазване последователността на оразмеряване и разкрояване на сортиментите – 5 наказателни минути;
- за неправилно измерване на дължините и диаметрите на сортиментите – 3 наказателни минути;
- за неспазени надмерки за дадения сортимент – 2 наказателни минути;
- за неспазена перпендикулярност на рязовете спрямо надлъжната ос на стъблото – 3 наказателни минути;
- за разминаване на рязовете – 3 наказателни минути;
- за непрецизност и последователност на рязовете при напрегнати дървета – 3 наказателни минути;
- за разстояние между плоскостите на двата насрещни ряза при рязане на напрегнати дървета при отклонение над 5 мм - 3 наказателни минути, а при разминаване на рязовете – 5 наказателни минути;
- за неточност при изчисляване кубатурата на сортиментите:

Големина на грешката в %	Наказателни минути
До +2%	0
От +2,1% до +4%	1
От +4,1% до +6%	2
От +6,1% до +8%	3
От +8,1% до +10%	4
Над +10,1%	5

РЕГЛАМЕНТ ЗА ПОДГОТОВКА НА БЕНЗИНОМОТОРНИЯ ВЕРИЖЕН ТРИОН ЗА РАБОТА И ПРЕЦИЗНО РЯЗАНЕ НА ШАЙБИ

Този етап от състезанието започва след приключване на етапа за поваляне, кастрене, разкрояване и кубирание на специално подготвена площадка.

Състезанието включва две дисциплини:

1. Подготовка на бензиномоторния верижен трион за работа.

2. Прецизно рязане на шайби на стенд.

За изпълнение на дисциплините се използват същите моторни верижни триони, с които са изпълнявани дисциплините в сечището.

Изпълнението на двете дисциплини се извършва от всеки един състезател последователно, като се започва от подготовката на бензиномоторния верижен трион, а след това и рязането на шайби.

1. Подготовка на бензиномоторния верижен трион за работа

Необходимо е режещият апарат да се разглоби и сглоби, да се регулира опъването на режещата верига, така че трионът да е готов за работа при изпълнението на следващото състезание за прецизно рязане на шайби.

Изпълнението на дисциплината се извършва за време върху маса, дълга 1,30 м, широка 0,60 м и висока 0,80 м. Изпълнението се извършва в следния ред:

Състезателят поставя бензиномоторния верижен трион на масата, отдалечава се и застава на стартовата линия на разстояние 1 м от масата. При команда „старт” той е длъжен:

- да се приближи до масата;
- да отбие гайките на капака на съединителя;
- да снее капака на съединителя;
- да снее веригата;
- да снее шината;
- да обърне шината на 180 градуса около надлъжната ѝ ос;
- да постави шината;
- да постави веригата;
- да опъне веригата до нормално работно положение и провери подвижността ѝ върху шината по посока на движението ѝ с ключа за бензиномоторния верижен трион;
- да затегне гайките на капака на съединителя.

Да се върне обратно на стартовата линия. Вдига ръка за край на отчитане на времето.

ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

- при неспазване реда на операциите – 1 наказателна минута;
- при необръщане на шината на 180 градуса спрямо надлъжната ос – 2 наказателни минути;
- при неправилно изпъване на веригата под и над допустимото отклонение между 4-6 мм от шината до основата на свързващите звена – 3 наказателни минути;
- при неправилна проверка на подвижността на веригата върху шината – 2 наказателни минути;
- при пропускане на проверка на подвижността на веригата – 2 наказателни минути;
- при нараняване по време на извършване на тази дисциплина – 5 наказателни минути.

Състезателен картон – приложение № 7.

2. Прецизно рязане на шайби

Състезанието се провежда на предварително подготвена за целта площадка, на която са поставени успоредно два станокa, като върху всеки от тях е закрепен труп с диаметър 30-35 см. Станоките са поставени така, че трупите сключват с хоризонталната равнина ъгъл от 7 градуса, а са насочени противоположно един на друг. Височината от повърхността на земята до оста на трупите в мястото, където се извършва разтрупването при единия станок, е 70 см, а при другия 40 см.

Предварително от горната страна на трупа е отбелязано мястото за извършване на рязовете с боядисана с червено 20 см ивица с ширина 5 см. Първият ряз се прави отгоре надолу, а вторият ряз отдолу нагоре. Операцията се смята за приключена, когато шайбата падне на земята. Двата ряза трябва да бъдат перпендикулярни на надлъжната ос на трупите.

Състезателят поставя моторния трион на стартовата линия, която се намира на разстояние 2 м от мястото за рязане, изчаква командата на съдията. При подадена команда „старт“ от съдията на комисията състезателят е длъжен:

- да запали бензиномоторния верижен трион;
- да извърши рязането в двете направления;
- да спре движението на веригата;
- да премине към втория труп;
- да извърши рязането в двете направления;
- в момента на отрязването на втората шайба състезателят гаси бензиномоторния верижен трион и го оставя на старт-финалната линия.

ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

- при неправилно стартиране на бензиномоторния верижен трион – 2 наказателни минути;
- при допълнително регулиране на веригата – 5 наказателни минути;
- при преместване от стартовата линия до трупа и между двата трупа без задействана спирачка на веригата – 3 наказателни минути;
- пропускане на някой от рязовете – 5 наказателни минути;
- несиметричност на отрязаните шайби – отклонение над 1 см в дебелината на шайбата – 5 наказателни минути;
- привеждане на бензиномоторния верижен трион в изходно положение след приключване – 4 наказателни минути;
- неспазване реда на извършените рязове – 4 наказателни минути;
- неспазване на техника на безопасност при рязане – 5 наказателни минути.

Състезателен картон – приложение № 8.

Награждаване:

1. Индивидуално за първия етап.
2. Отборно за втория етап.
3. Крайно отборно класиране.

IV. РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Професионалните гимназии.
2. Министерството на образованието, младежта и науката.
3. Работодателите.
4. Местните и регионалните структури.

Забележка: При промяна в регламента в зависимост от условията на училището-домакин участниците ще бъдат предварително информирани.